

У овом броју:

- Скупштина Среског савеза земљорадничких задруга
- Припреме за прославу 4 и 7 јула
- Догађаји у свету
- Дела младих руку
- Сусрети
- Дописници јављају
- Жена у породици и друштву
- Занимљивости
- Спорт

Основни задатак свих задруга је борба за повећање пољопривредне производње

— истакнуто је на годишњој скупштини Среског савеза З. З. —

У сали Електрокомбинашта одржана је Прва годишња скупштина Основног савеза земљорадничких задруга у Краљеву. Скупштини је пред председавајућег масовних организација и органа власти присуствовао делегат Задружног савеза Србије Перша Першић, који је у својој дискусији указао на најважније задатке који стоје пред Основним и Пословним савезима.

Скупштини је присуствовао 101 делегат из 49 задруга са Шершорје среза, који су изабрали нов управни одбор. Реферат о раду Савеза поднео је председник инж. Пећар Чалић. За читање нашег листа доносимо изводе из реферата.

После избора радног председништва, усвојен је Пословник скупштине, унеће извесне измене у Правилу савеза по је председник Савеза Пећар Чалић у својем реферату између осталог рекао:

Други и другарице, наша прва годишња скупштина Задружног савеза Краљево одржана се у времену појачаног рада на сређивању и јачању земљорадничког задругарства у целини, а у вези са тим и конкретизовања одређених економских мера у циљу јачања пољопривредне производње и развоју социјалистичких односа на селу.

Од формирања Задружног Савеза среза Краљево па до данас зближ су се крупне промене у сватем по питању улоге земљорадничких задруга као економско-друштвене организације на селу. Порасла материјална база наше земље условила је кориговање економске политике са наглашеним акцентом на развијање производних снага у пољопривреди и сестраном јачању земљорадничких задруга као једног од основних вршних унапређења пољопривреде и развоја социјалистичких односа на селу. Познато савезовље одржано под председавањем другог Тита и IV Пленуму Социјалистичког Савеза дали су објективну оцену претходном путу нашег економско-друштвеног развоја и с друге стране указали на основне и најважније проблеме које треба решавати у наредном периоду. У закључцима се

истиче да је у садашњој етапи нашег развоја један од најважнијих задатака унапређење пољопривредне производње, јачање земљорадничких задруга и стварање социјалистичких односа на селу.

У току зиме и пролећа конкретизоване су многе од изнетих поставки кроз разне форме као што су: II Пленум Главног Задружног Савеза ФНРЈ, на коме је друг Кардељ детаљно разрадио задатке наше задружне политике и разјаснио многа нејасна питања из области пољопривреде и задругарства, затим проширени пленум Главног Задружног Савеза НР Србије, кроз разне форме на терену као што су Социјалистички Савез, Савез комуниста, ванредне и редовне задружне скупштине, зборове бирача, разна предавања итд. Поред тога одлуке Савезног извршног већа о преношењу откупна на земљорадничке задруге, Уреда о расподели укупног прихода у земљорадничким задругама, затим мере за унапређење пољопривредне производње предвиђене друштвеним плановима Федерације, Републике и Среза за 1956. годину посебно су истакли улогу задруге као основног фактора унапређења пољопривредне производње.

— 14 занатских радioniца и других погова.

Земља из ПФЗ делимично је додељена земљорадничким задругама а већи део дат је пољопривредним добрима у Саманлима, Обрви и Витавоцу, пољопривредним станицама у Краљеву и Беоцима. Те површине су се састојале из великог броја испитивних парцела тако да је била немогућа механизована обрада а такође и савременеје газдовање. У току протеклог времена извршена је аранжман на пољопривредним добрима и на неколико најважнијих задружних економија. Аранжман осталих задружних економија је у току и завршиће се до јесени. Сматрамо да је овде учињен велики успех јер је омогућено стварање социјалистичког сектора као основног језгра за даље унапређење пољопривреде. Задружне економије су у току прошле године оствариле знатније суме добити. Поред тога, поједине економије оствариле су добит не произвољном, већ издавањем под закуп пашњака, продајом траве или сечом и прерадом стабала и продајом добијене грађе.

Управни одбори неких задруга својим незаконитим одлукама озаконили су разне неправилности, ако хоћемо и праве радње које су чиниле службеници задруге. Равнничко газдовање друштвеном имовином, кроз одлуке управних одбора решавано је о одобрењима капа, мањка, растура, итд. На пример у Врешњима Управни одбор доноси одлуку да се расходује извесна количина грађе, а да се устави расхолована грађа прода и новац добијен на продаји да за електрификацију, наравно да се ово чини без одговарајуће документације, већ се на основу одлуке врши само расхоловање без ближих навода разлога и шта је

уочиено са грађом. Или признаје се мањак магацинеру — управнику око 1000 кгг. кукуруза, на количину од око 4.600 кгг. Оваквим радом поједини у правни одбори нанели су знатне материјалне штете задругарима. Управни одбор Земљорадничке задруге у ЧукоЈевцу, доноси одлуку о откупну ракије стим да се произвођачу поред договорне цене плаћа у виду ресторана разлика од 1,10 дина по степену. Разлика у цени тобож у виду ресторана исплаћује се одмах само по другој признацији. Било би неуместно говорити о злоупотребима које су чинили управни одбори неких задруга, али ваља навести да је 21% тедашњих председника задруга био хапшен и осуђиван због кривина у привреди, непријатељског деловања итд.

Кроз анализу стања задруга на ванредним скупштинама, јако је дошла до изражаја чињеница да се нико тако грчевито није борио да буде бирач у управни одбор задруге као што су то чинили људи сумњивих морално политичких квалитета. Људи који су због свог непријатељског рада већ одговорали пред народом. Људи који су се већ раније изјаснили против социјализма, а која су се раније захваљујући небујности, пробијали у задружне органе, свакако не да би својим радом допринели даљем развоју социјалистичких односа на селу, већ да би у правом реду они имали користи, да својим радом задругу доведу у кативно стање, у чему је свакако предјачно пример равнијег председника и управника Земљорадничке задруге Саманла. Неправилним објашњењем управни одбор је донео одлуку о продаји трактора. Продајом трактора и равнијем пословањем које се сводило на бесквематно кредитирање, велике обавезе према заједници, обавезе према добављачима, итд. стварало је ситуацију тешком. Тешка ситуација је приказивана тобож као резултат продаје трактора, а ни речи о огромним суммама који су дате којекоме, данашње пословање често шпекулантско прикривано је и тиме задруга доведена можда и до ликвидације. Ревизија која је у току разоткриће право стање. Напредо са предузетим мера-

ма у погледу кадровског јачања задруга стручним службеницима, Савез је истовремено предузео и конкретне мере за отстрањење из задружних организација свих ових радника и службеника који су противправним присвајањем задружне имовине нанели материјалну штету. У овом периоду због мањкова, устави краће, из задруга је отстрањено 31 лице. У борби да се ови људи уклопе са радних места на којима су вршили злоупотребе, често се дешава да те исте људе такорећа одмах преузимају у службу друга предузећа

и расчишћавања односа бивших Среских савеза. Пољопривредна служба је допуњена са три пољопривредна стручњака који раде по својим грамама и сматрамо да њихов квалитет у потпуности задовољава.

У току свога рада Савез није могао да реши извесна горуба питања око формирања пољопривредне апотеке и сређивања неких пословних просторија, ово питање и даље остаје отворено и мислимо да би се уз веће разумевање и сагледавање оправданости постојећа оваквих служби за унапређење по-

и установе и постављају их готово на иста радна места, на којима су и били. Значај и даље им се пружају могућности плачке друштвене имовине.

Садашње потребе задружних организација у кадру постепено ће бити решаване. Управни одбор сматра да све задруге које имају економије у најскоријем времену треба да уполсе по једног пољопривредног техничара. У том правцу већ су предузете и неке конкретне мере, аргументоване људите ће ускоро у задруге отићи три техничара.

Што се тиче кадровског питања и служби у савезу, сада је формирана ревизиона служба и већ су примљена три ревизора а четврти се налази на школовању тако да ће за кратко време ревизија задруга бити потпуна а стим и онемогућен привредни криминал или бар сведен на најмању меру. Инструкторска служба није оформљена услед недостатка квалитетног кадра и оскудице у материјалним средствима, али се и ово питање мора што хитније решити. Такође је формирана правна служба и допуњена са једним правником који има пуне руке посла око сређивања пословања задруга

пољопривредне производње и ово питање могло решити.

У решавању кадровског питања како у Савезу тако и у задругама направили смо на разумевање код појединих предузећа тако да су сва предузећа према својим могућностима ставила Савезу и задругама одређен број стручних кадрова на расположење.

Са гледишта бруто производа као што смо то већ напоменули, трговина је водећа грана приређивања у земљорадничким задругама. Њом се баве све земљорадничке задруге и у току прошле године оствариле су укупан приход од преко 65 милиона динара или 12% од укупног бруто производа. Ондах псадо у очи да је овај проценат висок и да он у знатној мери оптерећује цену те према томе има и негативно дејство на расположење задругара. С друге стране ако узмемо у обзир да 90% од остварене разлике у цени претстављају трошкови на основу чега остварена добит претставља 1,1% од бруто промета и да су З.З. Грачац, Саманла, Милаковац, Казновиће, Врешња итд. показале губитак, долазимо до још веће неадекватности за форсирање ове де-

— Наставак на другој страни —

Досадашња пракса показала је да су индивидуални сељаци све више упућени на задруге

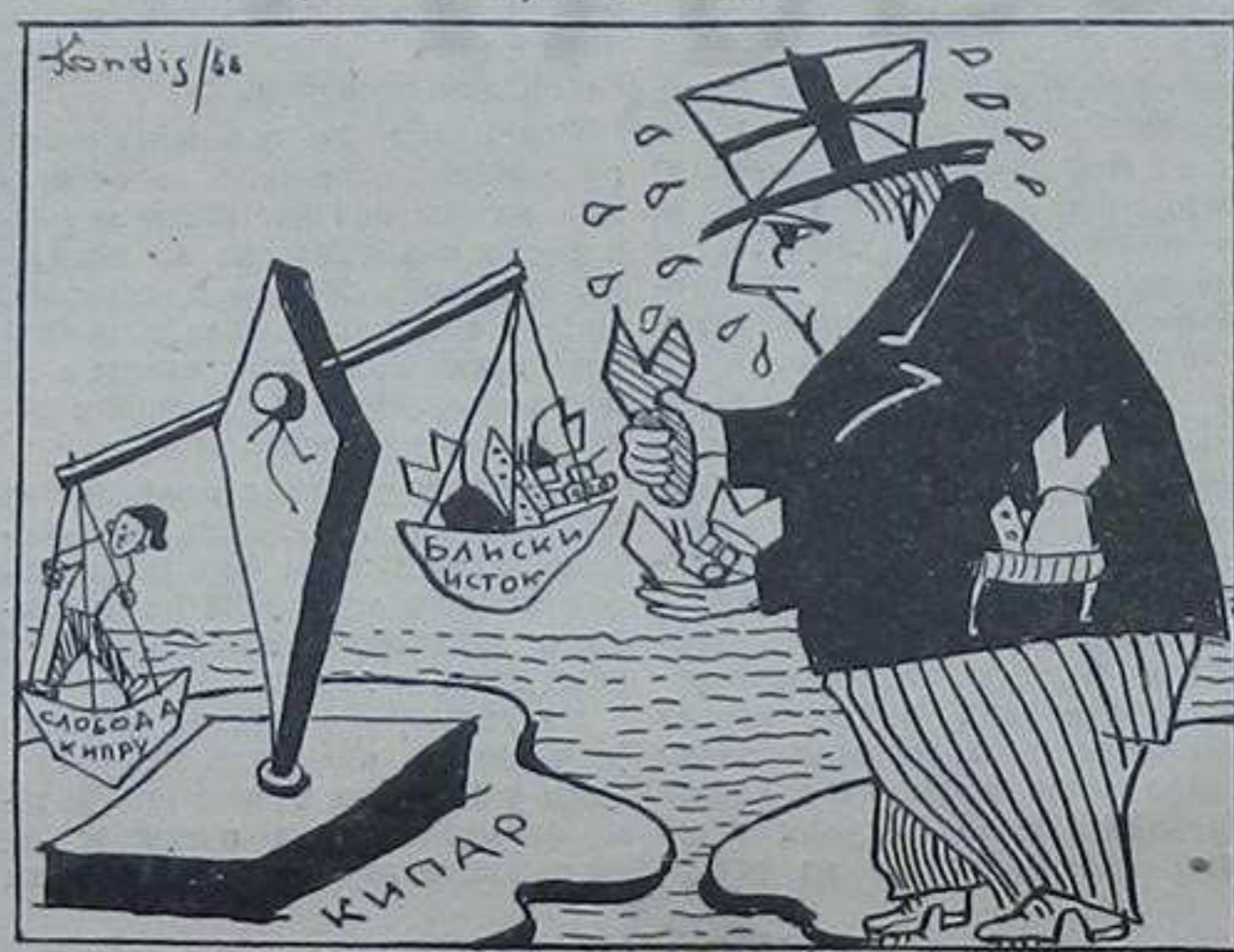
Стављањем у покрет целог нашег друштвеног и политичког механизма на спровођењу у живот основних поставки по питању развоја пољопривреде и земљорадничког задругарства, ми смо већ за ово релативно кратко време могли да сагледамо много позитивних резултата. Ти се резултати не могу у потпуности сагледати кроз имовинско стање у нашим задружним организацијама јер се при таквој оцени скоро редовно полази од постојећих слабости у задругама (кадрови, несрећености пословања, слабе материјалне базе итд.) те се на основу тога у општејини закључице би могле узети у обзир као реална оцена. Али ако се при оцени осврнемо на стање какво је раније било у задругама, затим сагледамо нужност и потребу постојећа задружних организација на селу у складу нашег друштвено-економског развоја а посебно размотримо пораст интереса пољопривредних произвођача за таквим обликом удруживања онда можемо доћи до закључка да је данашње стање задружних организација много боље него раније. Однос пољопривредних произвођача се издана у дан све више мења у позитивном правцу у односу на задруге, они све више сагледавају потребу постојећа задруге и долазе до уверења кроз праксу да је индивидуални пољопривредни произвођач сваки даном све више упућен на задругу, да је од ње овисан и да не може

вршити унапређење пољопривредне производње на свом газдинству одвојено од активности задруге. Овакве појаве се манифестују на терену нарочито у последње време што се може закључити из пораста промета код задруга нарочито када се ради о откупну пољопривредних производа.

Управни одбор, обзиром на расположиве снаге и могућности Савеза, оријентисао се на организационо сређивање економски јачих и перспективних задруга. Поред тога неким задругама које су се налазиле на прагу ликвидације, пружањем потребне помоћи — ажурирањем књиговодства, припреми елбората за кредит, обезбеђењем књиговође итд. — омогућено је да отклањањем неких слабости нормализују пословање. Мањи број задруга своју ранију делатност усмерно је на занатство и разне услуге по задругу перентабилне погоне. Пословањем задруга по принципима рентабилитета ствараће се јаким друштвеним фондовима у задруги који ће даље корисно послужити за унапређење пољопривреде код пољопривредних произвођача.

- Задруге чланице Савеза у свом саставу имају 215 погона и то:
- 33 радioniце за прераду;
 - 20 економија;
 - 7 припусних станица;
 - 14 индустријских погона;
 - 85 разних продавница;
 - 38 угоститељских радњи и

Кијарски проблем

Ћ баш, никако да љревање...

ИЗАБРАН ЈЕ ОДБОР ЗА ПРОСЛАВУ ЧЕТВРТОГ И СЕДМОГ ЈУЛА

На задњем састанку у Социјалистичком савезу у Краљеву ради што бољих припрема и што свечаније прославе Дана борца и 7 јула - Дана устанка народа Србије изабран је одбор који ће на себе узети све послове око организовања ових прослава. Према обавештењима које смо добили припреме за прославу по-

чеће одмах а план прославе биће сачињен у заједници са организацијом Савеза бораца. Овај одбор ће објединити рад свих организација како би прослава била што успешније изведена. Поред академија које су уобичајене, предвиђа се и низ других манифестација које ће се одржати на читавој територији среза.

Један од узрока нерентабилности пољопривредних машина је лоша организација рада и нестручан кадар

Настави са прве стране

латности. Управо кроз обим промета и висину укупног прихода осећа се тенденција да ова делатност постане основни циљ постојећих задруга а не средство помоћу кога ће се помоћи здругарима да најфинансије дођу до артикала индустријске производње. Високи материјални трошкови говоре о минималној економичности ове делатности која се може у једном моменту објаснити и тиме што су задруге често пута усред непознавања рачуноводствене материје погрешно теретиле „водећу делатност“ са високим трошковима.

По обиму промета друга а по рентабилности и економичности, опут је по значају за задругу, делатност број један. Численица коју смо већ подвукли да је на 30% од укупног бруто промета, остало рено у једној делатности, реализована добит која прелази 70% од укупно остварене добити, сама за себе говори. Овакве је потребно нагласити и то, гледају из перспективе динара, да је гро средства за јачање материјалне основе задруге заворене у овој делатности. Много значајније у целој ствари је што сам овај успех указује на могућности развоја ове делатности у наредној години када ова треба да постане основна делатност задруга. Свакако да треба истаћи и неке негативне појаве које су пратиле ову делатност у прошлој години где у првом реду долази претерана активност у правцу откупа грање и занемаривања других пољопривредних производа. Численица да су послатив с грађом доносили добру зар-

ду с малим ризиком и незнатно уложеним средствима али се ту морале водити рачуна и о другим моментима, што ће у 1956 години бити јако потенцирано. Смернице и задаци задруга убудуће огледају се у организацији и откупу свих пољопривредних производа и њиховог пласмана што треба да има позитивног одраза и да стимулативно делује на повећање продуктивности односно продуктивности у пољопривреди.

Као делатност обавља се преко 35 угоститељских крчми-радија и остварило је бруто промет у вредности од 64,5 милиона динара, укупан приход 24 милиона и нето добит 1,5 милион. Омак констатујемо да ова делатност нема скоро никаквог економског значаја за задругу, утолико пре што је 9 задруга од горе поменутог броја показало тотални губитак на пословима угоститељства међу којима су: З.З. Смањала, Милочаји, Лаћешци, Рибница, Гривава, Тавник, Рудница, Градаци и др. Када 93% од оствареног укупног прихода у овој делатности отпаде на покривење трошкова, још један је доказ економичности поготову кад је највећи део маљкова и злоупотреба такође учињен у крчмама и задругним кафанама.

Интересатна је тенденција наших задруга да по сваку цену задрже постојеће кафана и крчме које су често пута ружако за село уопште и задругу као социјалистичку привредну организацију посебно. Наиме, овај објекти су углавном стечниште порока у селу: пивчања, коцке, беспослачења итд., који су уз то још и верен-

табилни. Било је појава неоправданог отпора кад се инсистирало на затварање истих већ на супрот томе ти објекти су савирили из средстава које су задруге оствариле на другим делатностима: производњи, откупу и промету итд. Сувишан је коментар оваквом ста-

ву кад се зна, д средства акумулирана у другим делатностима уместо да преко фондова иду на унапређење села и пољопривредне уопште ове се кроз покриве губитака у кафанама одлавају на унапређење порока и навика супротних интенцијама.

Пород тога одобрени су кредити за подизање неколико плантажних воњака, а за остала добра и економичне припремају се елаборати.

Исто тако за подизање воњака на територији овог задругног сектора у овој години користили смо средства Републичког фонда за унапређење пољопривреде у износу од 270.000 динара. У циљу организовања и оспособљавања заштите биља набављено је из средстава среског фонда за унапређење пољопривреде 4 моторне прскалице у вредности од 1.300.000 динара и од њих су при земљорадничким задругама формирана пуњитија за заштиту биља. Поред тога набављено је и оспособљено више леђних прскалица и исте су додељене земљорадничким задругама. На тај начин ствара се постепено материјална база за организовање заштите биља на тереву.

У току зиме одржано је неколико курсева из заштите биља при земљорадничким задругама у Ласцу, Буквици, Роћевићима, Конареву и Ушћу. Затим државни су курсеви калемарски и плетарски а сав тога и разна предавања проправљена са филмом.

У току пролећа ове године расподељено је бесплатно земљорадничким задругама и пољопривредним добрима око 20.000 комада садница тополе и преко 200.000 комада садница багрема.

за производњу ројева и даље ширење пчеларства. Напомињемо да су те кошнице раније набављене али су биле дате на коришћење појединим приватним лицима који нису довољно водили рачуна о унапређењу пчеларства што је уставри био циљ давања тих кошница. У протеклом периоду за унапређење пчеларства утрошено је из фонда за унапређење пољопривреде 100.000 динара.

То су укупно изнети резултати рада на унапређењу пољопривреде производње реализовани у последњој години дана. Нема сумње да су они у односу на наше потребе незначитни, али обзиром на средства постојеће могућности и релативно кратак временски период у ком су остварени можемо бити задовољни и са овим резултатима.

Да би нам било јасније какве и колике неискоришћене резерве постоје у пољопривреди на територији овог Посавског Савеза као и на који би се начин могле потпуније користити постојеће резерве изнеколико карактеристичних података. Наш се срез у целини карактерише тиме да је у погледу пољопривредне производње знатно заостао за суседним срезовима. Ово се огледа у виским приносима по хектару, стабилу граду. Ти се приноси уз правилно организовање и систематски рад могу за релативно кратко време повећати за 50% а у току дужег времена чак и за 100%. Поред тога наша пољопривреда из године у годину трпи велике штете услед разних биљних болести, штеточина и корова а код стоке услед паразиталних и заразних болести.

При грубом прорачуну та губици изражени у цифрама су следећи: Када би применили потпуно брубрење минералним ђубривима под све врсте житарица, индустријске и крмног биља рачунајући ту агродродне ливаде и пашњаке повећава би се приноси изражени у вредности динара 790 милиона динара.

Увођењем квалитетнијег семена и продуктивнијег семена, применом потпунијих агродродних машина повећали би се приноси чак и ефекат износио око 350 милиона.

Потпуном заштитом усева и годишњим засади од најмање биљних болести и штеточина сачували би се плодови у вредности од око 500 милиона динара.

Годишњи губици на стоци услед слабе расности виских продуктивних средстава, слабих услова држања и неге износио око 520 милиона.

Губици стоке услед паразиталних и других заразних болести износио у просеку преко 50 милиона.

Када се обухвате све гране пољопривредне производње и на основу изразе резерве које би се веома кратко време могле активирати, а које се данас не користе овла можемо видети да годишњи губици у пољопривреди износи преко 3.900 милиона.

ВОЂАРСТВО И ВИНОГРАДАРСТВО

Покручје нашег среза по својим природним условима одговара за вођарску производњу делимично и за виноградарство. Ради тога у протеклом периоду преко земљорадничких задруга и Среског задругног савеза предузето је неколико мера да се ојача доста запуштени вођаски фонд. Подигнуто је неколико засада воњака, као што су:

На економији земљорадничке задруге у Равници подигнуто је јабукача на површини од 4 Ха, на економији земљорадничке задруге Ново Село крушчар на површини од 4 Ха, у земљорадничкој задруги у Вареву засађене су касије на површини од 1 Ха, у земљорадничкој задруги у Вранешима подигнуто је малињак на површини од 1,5 Ха, на Пољопривредном добру Витавоци подигнуто је јабукача на површини од 2 Ха и малињак на површини од 2 Ха.

Преко задруга дано је пољопривредним произвођачима бесплатно 5.385 садница, затим из фонда за унапређење пољопривреде Народне одбора срезав набављено је 50 хиљада комада малинових садница раседељено земљорадничким задругама и пољопривредним произвођачима под одређеним условима. На територији среза у току протеклог периода продато је пољопривредним произвођачима 18.000 комада разних врста садница и 20.000 комада калемова винове лозе.

Исторички пољопривредна подручја су се развијала у разним деловима села и околних воњака. Огледају се у пољопривредним организацијама, где се налазе старе саднице које су остале на територији овог савеза. У циљу побољшања производње и оспособљавања заштите биља набављено је из средстава среског фонда за унапређење пољопривреде 4 моторне прскалице у вредности од 1.300.000 динара и од њих су при земљорадничким задругама формирана пуњитија за заштиту биља. Поред тога набављено је и оспособљено више леђних прскалица и исте су додељене земљорадничким задругама. На тај начин ствара се постепено материјална база за организовање заштите биља на тереву.

Исторички пољопривредна подручја су се развијала у разним деловима села и околних воњака. Огледају се у пољопривредним организацијама, где се налазе старе саднице које су остале на територији овог савеза. У циљу побољшања производње и оспособљавања заштите биља набављено је из средстава среског фонда за унапређење пољопривреде 4 моторне прскалице у вредности од 1.300.000 динара и од њих су при земљорадничким задругама формирана пуњитија за заштиту биља. Поред тога набављено је и оспособљено више леђних прскалица и исте су додељене земљорадничким задругама. На тај начин ствара се постепено материјална база за организовање заштите биља на тереву.

ДОПЛАТИ У СВЕТУ

Москва

ПОСЕТА ДРУГА ТИТА СССР-у

Немогуће је пропратити посету Друга Тита са неколико речи. Коментари наше дневне штампе, листова у СССР-у и велики број водећих листова у иностранству штампали даје велики публицистички овој посети, која је како се каже у новинарским извештајима највеличанственији дочек који је приређен у СССР-у страним државницима. Где год Друг Тито крочи, где год поје „зелени воз“, на свакој стањци и у сваком граду сусрет са другом Титом се претвара у митинг пријатељства на коме се издишу говори о пријатељству и зрачи жеља за очување мира у свету. Заиста је одушевавање са којим је наш Тито дочекан у СССР-у велико.

Већ сада се са поуздањем може рећи да ће посета Друга Тита Совјетском савезу довести пролаубљивање пријатељства између наших народа а њене последице ће превазићи оквире односа између СССР-а и Југославије. По обимности разговора који се воде они прелазе проблеме односа између две земље и доводе велику корист борби за мир у свету.

Коментаршућу ове разговоре страна штампа подвлачи да Југославија остаје на принципима досадашње оријентације у спољнополитичким односима и да пут Друга Тита не значи окретање лева западу и враћање Југославије у табор истока, како су се неки изјавили. Пут Друга Тита и овога пута служи борби за мир и омогућава проналажење зближенског језика за решавање низа спорних питања и трајање споразумевања међу народима. Ова посета нас утолико пре радује што симпатије изражене у СССР-у јесу последица једне нове политике, политике која говори о искреним жељама руководства СССР-а да служи миру и међународној сарадњи. Симпатије које су тако издишале искриване нашем претседнику су доказ да је тај став правилан и потврда да разни људи широм света а посебно код нас и у СССР-у поздрављају сваку политику којој је у суштину мир и пријатељска сарадња међу равноправним народима.

Лондон

ПОКУШАЈИ ЗА РЕШЕЊЕ КИПАРСКОГ ПРОБЛЕМА

Кипарски проблем је проблем политичке природе и не може се решити војним средствима, рекао је секретар Етнарције по доласку у Лондон. Он је тражио такође безусловно ослобођење епископа Макариоса ради наставаљања преговора који су са њим прекинути. Када се имају у виду изјаве које је дао гувернер Хардинг у којима он тражи другог партнера за наставаљање преговора, онда је тешко веровати у брзо решење овога питања уколико се оставе при овоме.

Кипарски проблем је доспео у веома тешку ситуацију. Најзад је време да се увиди да је то захтев три четвртине становника Кипра што ако би се схватило може много да олакша пут ка неком пунијем и бољем решењу кога би поздравно читав мирољубиви свет.

Буенос Ајрес

ПОБУНА У АРГЕНТИНИ

У Бујнес Ајресу и неким деловима градовима Аргентине избила је побуна против воде генерала Армабура и заведено је ратво стање на целој територији Аргентине.

Почело је са смењивањима у војсци а завршило се са побуном као и обично. Уосталом послато је да сукоб радикално друштвених интереса има утицаја на аргентинске оружане снаге које су подељене према томе коме припада руководство. Неки генерали који се нису сагласили са политиком претседника владе и адмирала Рохаса напустили су се у немилости. Побуна је организована од стране присталица свргаутог Хуана Перона а према уставном раду на челу побуне се налази генерал Тауа Танко и Хуан Хозе Ваље.

Без обира да ли ће побуна бити брзо угушена, неки владини листови ово тврде, може се констатовати да је ова последица унутрашњег тресења и разлике која постоји у гледањима. Та унутрашња тресења су наступила омак после пада Перона јер се поставило питање: „Којим путем даље?“ Међутим јединствени одговор за ово у Аргентини не може да се да и ради тога је јасно да после Перона скоро највећа влада у Аргентини није у стању да обезбеди стабилност политичке ситуације.

Ратарство

Ратарство као грана пољопривредне производње на територији Среза Краћево нема велике могућности за свој развој као што је то случај у житорадним подручјима наше земље. Али и поред тога у речним долинама има доста површине веома погодне за производњу ратарских култура. Највеће пољопривредне површине налазе се под природним ливадама и пашњацима које деју малу и слабу квалитативну производњу. Баш због тога код нас постоје велике могућности за развој вилова мелјорације а самим тим и за знатно повећање производње.

У вези са предњим у току прошле године предузето је низ мера које омогућавају произвођачима да што брже подигну привносе појединих култура а самим тим и унапреде пољопривредну производњу. У ту сврху набављено је у току јесење сетве 39 вагона семенске пшенице и преко задруга расподељено пољопривредним произвођачима, затим је набављено 2 вагона семенског кукуруза, 10 вагона семенског кромпира, 2,5 хиљаде килограма семена лудерке, 3,5 хиљаде килограма семена првене детелине и извесне количине семена повртарских култура. Цео овај семенски материјал ишао је углавном преко земљорадничких задруга.

Поред тога у току ове године прешло се на уговарање производње шећерне репе, сувцокрета и других култура и то искључиво преко земљорадничких задруга. И у овом погледу постигнути су доста добри резултати тако да је контрахирано у току пролећа а то: 100 ха семена лудерке, 250 ха сувцокрета, 30 ха шећерне репе, 210 ха овса, 50 ха кукуруза. У ту сврху је раседељено пољопривредним произвођачима 15 вагона вештачких ђубрива, а такође је укупна количина вештачких ђубрива у току јесење и пролећа знатно порасла у односу на потрошњу тих ђубрива у протеклим годинама. Напомињемо да је ово прва година контрахирања преко задруга и да ту није био уходај пут па је и само уговарање ишло нешто спорје а разлог за ово је и у виским ценама сувцокрета и шећерног репи ради чега су произвођачи често објавили сетву таквих култура.

У току јесење и пролећа набављено је из средстава фонда за унапређење пољопривреде 30 вагона сатурационог муља и бесплатно расподељено пољопривредним произвођачима са циљем да се популаризује ова корисна агродродна мера, тј. да пољопривредним произвођачима увиде корист квалификације својих њива. Затим на територији задругног савеза постављено је 36 научних и демонстрационих огледа из ратар-

ства и ливадарства. Огледи се односе на употребу вештачких ђубрива, примену савременајих агродродних мера, увођење квалитативних и продуктивнијих сората културних биљака итд. Досадашњи огледи показали су добре резултате и као средство пропаганде ефикасно деловали на пољопривредне произвођаче. Паралелно са увођењем огледа на огледним пољима државна су редовно предавања пољопривредним произвођачима и том приликом су објашњаване предности вештачких ђубрива и других агродродних мера.

СТОЧАРСТВО

Велике површине природних ливада и пашњака и конфигурације терена условљавају на територији овог среза добар развој сточарства. Међутим квалитет и производна својства стоке су веома лоша и исти што проистиче услед слабе исхране и неге и примитивних раса домаћих животиња. Број стоке је нарочито порасло последњих година тј. после укивања административних мера у пољопривреди.

Ради исправке расних и производних својстава стоке предузимане су извесне мере као што су: Набавка приплодака, формирање приносних станаца, завођење вештачког осемењавања код говеда, затим куповина женског расног подмлатка итд. Резултати оваквог рада не могу се тако брзо сагледавати али без обзира на то ми смо морали улагати у те сврхе већа државна средства. Из средстава фонда за унапређење пољопривреде Народне одбора Среза набављено је 20 расних крмача и потребан број верстава. Овај приплодни материјал смештен је на пољопривредној станици у Беоници тако да већ сада од њих смо добијали преко 100 комада расног подмлатка за даље ширење савјерства. Тај подмлатак се даје преко задруга напредним пољопривредним произвођачима под одређеним уговором.

Поред тога 27 пољопривредних произвођача користило је субвенције из републичког фонда за унапређење пољопривреде за подизање ђубрива осочара и силајама. Додела средстава ишла је искључиво преко Задругног савеза а по претходној осењи и препоруци дотичне земљорадничке задруге.

У интересу развоја жњинарства набављено је 700 комада расне живине (пилна) и од њих је формиран матични запат који ће послужити за ширење жњинарства у овом крају.

На развоју пчеларства урађено је једино на пољопривредној станици у Рибници толико што је тамо формиран један пчелињак од 80 кошница који треба да послужи

Двадесет шест бујичних токова озбиљно угрожава 3.070 ха најбољих ораница

Исто тако овако стање у пољопривреди пружа широко поље рада пољопривредним стручњацима, станицама за унапређење пољопривреде, станицама за заштиту биља, ветеринарској станици, секцијама за заштиту земљишта од ерозије и другим. Што значи да поред задругних организација и Основног задругног савеза требају и све пољопривредне сервисне службе у срезу а такође и пољопривредни стручњаци да активно раде на решавању основних проблема пољопривредне производње. Да би имали правилнију оријентацију за рад у наредном периоду потребно је извести горње задатке које треба решавати у току ове и наредне године, а они су:

Међу најважније задатке долази довршење ариондације на задругним економијама на којима то до данас није учињено, а таквих има још 18. У вези са тим стоји и израда организационо производних планова за та гздинство и за она добра на којима је већ завршена ариондација. Исто тако нужно се намеће да свака задруга која има економију узме по једног пољопривредног стручњака.

На територији овог среза до сада је регистровано 26 јаких бујичних токова који озбиљно угрожавају 3.070 Ха најбољих ораница. Поред тога што затрпавају зрната земљишта она их плаве и онемогућавају њихову благовремену обраду. Такви су токови нарочито изражени у следећим селима: Углавину, Стублу, Годачици, Равници, Подунавцима, Милочајима и другим. Поставља се као хитно приступити регулисању тих токова уз помоћ органа власти а ослањајући се углавном на пољопривредне произвођаче и земљорадничке задруге.

Из досадашње праксе учили смо да су демонстрациони огледи са вештачким ђубривима моћно пропагандно средство за широку употребу ђубрива. У наредном периоду огледа треба наставити и проширити. Затим формирати пољопривредну апотеку и пропагандну службу при задругном пословном савезу чији ће задатак бити да саберева земљорадничке задруге и пољопривредне произвођаче средствима за заштиту биља, вештачким ђубривима, средствима за заштиту стоке итд., затим да организује стручна предавања, растура стручњаку пољопривредну штампу на село итд.

Што се тиче вођарства у току наредне године треба наставити са подизањем плантажних воњака, винограда и малињака. Треба водити рачуна да се за ову сврху по могућности што више користе и средства републичког фонда за унапређење пољопривреде. У вези са тим стоји и служба заштите биља која нам до сада није у потпуности одговорила потребама терена. За ову сврху треба ангажовати потреба средства и организационо и стручно је опремити тако да може ефикасно деловати на тереву.

Већ сада треба приступити организацији пољопривреде изложбе која ће се одржати у току јесење.

Стога се препоручује свим задругним организацијама да поведу живу активност око припреме појединих излагача тако да би та изложба добила што масовнији карактер. Као посебан проблем на овом тереву се јавља откуп сточне Напред је изложено да је квалитет наше стоке сасвим низак услед чега је отежан и њен пласман. Ради тога је потребно већ сада приступити организовању моћног и самосталног пословног савеза да измишљај тај вишак стоке и да га измлади на оном тржишту које је потражњу за таквим квалитетима. Паралелно са откупом вршити изабаву сточног приплодног материјала самим тим и даље унапређење сточарства. То су основни проблеми који имају приоритет у решавању али и поред њих постоје и низ нерешених питања која треба узимати у рад кроз дужи период времена, као што су: израда сервисне радионице за оправку пољопривредних машина, изградња раскладног магацина за ускладиштење пољопривредних производа, изградња сталкаре и кабинаторске станице у Јошаници и Њивацкој израда система за наводњавање и Булевачкој котливи, ковачког жичком и сјајем пољу итд.

Улога пољопривредних стручњака

Пољопривредну службу Основног задругног савеза усмерити преко одговарајућих одељака при земљорадничким задругама да би се на тај начин јачао углед задруге а самим тим влада и садржива рад сваког пољопривредног стручњака. У протеклом периоду та служба није у потпуности одјавила своје земљорадничке задруге услед чега што се једине стране није било довољно стручњака а друге стране биле су ставано узети задругним различитим елабората, акцијских програма итд.

Исто тако пољопривредни стручњаци треба да своју активност усмере искривају на помоћ задругним организацијама и унапређење пољопривреде преко задруга. Ово тим пре што на социјалистичком сектору на територији нашег среза отпада свега око 1% од укупних пољопривредних површина што значи да ми не можемо искористити индивидуалног пољопривредног произвођача у процесу пољопривредне производње.

Ми са овога места са пуном правом захтевамо од свих стручњака који се базе унапређење пољопривредне производње и економике да тесно сарађују са задругним организацијама да их повежу у социјалистичком развоју ораница и у друштвеном јачању тих организација. Ово се такође односи и на све пољопривредне институције укључујући ту и секцију за заштиту земљишта од ерозије јер сматрамо да је друштво тим институцијама дало средства да помоћу развоја пољопривредне производње и обезбеди што бржи развој социјалистичких односа.

УТИСЦИ СА ЈЕДНЕ ИЗЛОЖБЕ

ДЕЛО МЛАДИХ РУКУ

У сали ССВ Краљево отворена је пре неких дана свечано изложба ученика Индустриске школе, која се приређује крајем сваке школске године. Изложбу је у присуству Мише Рудавића секретара ГК, Аца Несторовића председника ССВ, претставника Фабрике вагона и Занатске коморе отворио Урош Анђелковић, наставник. Зачудо, овоме чину нису присуствовали претставници Савета за просвету ни Народног одбора општине ни Народног одбора среза. Изложба је врло успела и биће отворена закључно са 16-VI-ове године.

Био сам 351 посетилац првога дана негде око 10 часова пре подне а баш тога тренутка ушла је по четврти пут мајка ученика Поњавића из околине Краљева и довела познаницу да јој покаже рад свога сина. Поносила се мајка својим сином али понос се види на свима који су суделовали у излагању предмета на овој изложби ученика Индустриске школе. Уосталом, запажана првих посетилаца који су своје утиске забележили у књигу су за похвалу.

Ученици почињу са најситнијим операцијама да би завршили са израдом врло прецизних предмета за које кад их човек гледа скоро да не верује да су то дела руку младих ученика. Од обичног парчета гвожђа без облика вајају се најпрецизнији апарати чија вредност није мала. То потврђује чињеница да је вредност изложених радова око 3000000 динара. Посетиоци заостају

код предмета којих је безброј. Ту је подеони апарат, рад ученика Филиповића и Цветичанина; глава за дубљење, Затежића и Јаковљевића; линете Дукића и Су-

ше радови будућих алатичара а у скромном углу слика Лоле Рибара и макета првог партизанског тенка који је учествовао у борбама за Краљево 1941 године, рад ученика Прве године, који као да симболише јединство нових достигнућа

радничког подмлатка са тековинама револуције.

Већ се људи из Фабрике вагона интересују за куповину неких изложених предмета али према изјави директора Поповића, ове године сви ће предмети остати у кабинетима школе ради побољшања кабинетске наставе. Ево само неколико цифара које говоре о вредности произведених предмета. Кулман апарат за црта-

пажњу.... Они су подмладак који ће заменити друге који раде у фабрикама. До сада од ослобођења дали су целу фабрику радника. 2050 нових стручњака дала је ова школа а и ове године ће вероватно још нових педесет заузети место за стругом и машинама у процесу производње. Баш ради тога ова изложба заслужује пажњу и треба је обити. Са њом могу да буду поносни и ученици који излажу сво-

је радове а и наставници који су их спремили да у свом позиву буду добри радници.

Утисак би на изложби био бољи да је посвећена већа пажња дотеривању просторија и декорацији што се могло учинити. Но то је поука за оне који сваке године раде на изложби јер се осећа напредак у односу на раније изложбе а то је оно најпозитивније....

Самаила

ПОЉОПРИВРЕДНИ РАДОВИ ЗАВРШЕНИ НА ВРЕМЕ

Ове године на пољопривредном добру у Самаилима сетвени радови су обављени на време и око две стотине хектара земље је обрађено. И поред тога што не стоје добро са машинским парком и сточним запрегама, послови су обављени на време. Но поред тога што је на самом добру ситуација боља него ранијих година собзиром на благовремено извршене радове, учињено је још нешто што указује на правилну оријентацију како стручњака који руководе добром тако и осталих који воде бригу о његовом успеху.

Тако и индивидуалним домаћинствима из Самаила помагано је у стручним саветима а на примерима рада на добру многи од њих се могу научити. Тако је на добру спремљено сортих крушка, јабука и осталог садног материјала који ће се уз наплату давати индивидуалним газдинствима.

Судећи по оријентацији на ова питања може се очекивати да ће у Самаилима бити већих резултата али би требало дати још једног пољопривредног стручњака јер површина од преко две стотине хектара није мала а искуство досада говори о могућностима које и поред рђавог састава земљишта нису мале и треба их искористити.

Краљево

Окончано је такмичење угоститељских радника

Такмичење је трајало седам недеља. Прву награду у износу од 15 хиљада динара добио је колектив ресторана „Лондон“. Другу награду од 10 хиљада динара добио је колектив ресторана „Париз“ и трећу награду од 5 хиљада динара добио је колектив ресторана друштвене исхране.

МАЛЕ ВЕСТИ

ГРАДАЦ: Земљорадничка задруга у овоме селу на промету индустриском робом у својој продавници претрпела је губитке који говоре о томе да пословање ове задруге није било добро и да се није довољно водило рачуна о рентабилности пословања. Интересантно је да је мали број задруга које су у овој области претрпеле губитке. Утолико је пре рад у Градцу за осуду.

МИЛОЧАЈИ: Погон крме у Земљорадничкој задрузи овога села претрпео је неоправдане губитке који задругари морају да накнаде. Интересантно је да се у неким местима и поред очигитог нерентабилитета оваквих објеката инсистира на томе да објекти и даље остану и поред тога што трпе губитке.

РАВНИЦА: На економији Земљорадничке задруге подигнут је јабучар на површини од 4 хектара. Задругари из Равнице су подизањем јабучара створили услове за развој воћарског фонда који је у нашем срезу доста запуштен.

ВРАНЕШИ: На површини од једног и по хектара земље која је у поседу земљорадничке задруге подигнут је малињак. Пример Вранеша ће сигурно следити још неке задруге на овој територији на чијем земљишту има услова за подизање малињака. И код приватних пољопривредника јавља се интерес за подизање малињака.

ВАРЕВО: На земљи која припада Земљорадничкој задрузи а погодна је за воћарство подигнут је на једном хектару воћњак и посађене су кајсије. Овај посао који је обавила задруга намшао је на одобравање задругара.

Забележено у Лађевцима

СУСРЕТИ

На пућу за Лађевице срео сам се са грађанима који су ми говорили о њему.

— Мени је сјасоо краву и хвала му. Где год га срећем скинућу му кају. Говорио ми је један на чијем лисам видео захвалност.

А много је грађана у околини Лађевица који су на своје примере осећили колико је вредно за њих што су у својем селу добили већеринарског помоћника. Колико је само штења сирећено. Присуство овог стручњака омогућује и најлашту осигурања код ДОЗ а јер заједници о угинућу може да начини само стручњак. Али није посао овог стручњака у Лађевици само инвервенци

ја код хитних случајева. Напрошив, добар део слободног времена Пејровић је провео да помогне задрузи око осигурања стоке. Предузима мере у заједници са већеринарском сјаницом око заштите стоке од заразних обољења а део заслуге што је сва стока задругара у Лађевицима осигурана припада и њему.

Радује се човек над чује овакве ствари и када још у разговору са лицем о коме се ради сазна и осећи љубав за позив, жељу да помогне селу жељу да својим присуством делује у правду прогреса, онда човек пожели што немамо још много више таквих људи. Јер очи сели-

ма требају. Пејровић је у Лађевицима две год. али као да је са њима порастао. Воле га људи, он им пак помаже и шако једно другоме „вајају“ како обичавају да кажу људи у овоме крају.

— Њему није касно ни у поноћ, није му рано ни у два сата. Увек је наш, доктор како га грађани овде зову, хвали се један, сиреман да помогне.

Док је овај што говорио осећаш сам понос и на лицу младога Пејровића који је присуствовао разговору а и понос онога који је говорио. И један и други су се радовали верујући да користе заједници...

Пејровић је из Краљева. Ту има кућу а Лађевици су му постали драги и он јер досишао што служи тамо где је најпошребније и не жали се на недостатак комодиништа.

Међу њим има и другојачијих... Рођена је у Милочајима. Тамо има и кућу али не жели да живи у селу јер нема кочфора. Тако ми рекоше за једну службеницу са завршеном средњом економском школом. Она неће у село и ако треба да оде. Она неће да гази блаш и ако од њене куће до дома у коме би радила нема ни две стотине метара. И ако. Али зар вреди набрађати све ово? Она неће да оде где јој је место. Зр за крашко време после њеног рада грађани не би говорили похвално о њој као о Пејровићу? Сигурин сам да би Милочајци ово умели да цене. Али она што не схвата. Она не разуме колико је велика ствар за службуши поштовање људи.

ДОПИСНИЦИ ЈАВЉАЈУ

КРИМИНАЛНА ХРОНИКА

Све што им је долазило „под нож“

— УХВАЂЕНИ ОПАСНИ ПРОВАЛНИЦИ —

Упознали су се на послу. Обојица су радили у железничкој ложионици. Кад су се довољно зближили пао је договор: „Посао“ почиње... Набавили су нешто обичајког алата, извршили припреме и кренули. За неколико месеци постали су веома дрски обичаји.

Гесло им је било: кради све што ти дође под руку. Зато у списку покрадених ствари има свега: сатова, веша, посуђа, алата, ципела, чизма, корита, казана, па чак и врата. А са терасе стана инжињера Н. скинули су и однели бели емалирани шпорет.

направили су 16 дрских провалних крађа. А да би олакшали и разгранали своје „деловање“ преселили су се у заједнички стан.

Сада су долијали. Органи

Секретаријата унутрашњих послова открили су их и ухапсили. И дрски провалници Душен Банковић Велимир Стојановић ускоро ће пред суд.

ЗБОГ ПРОНЕВЕРЕ

ОСУЂЕН НА ТРИ ГОДИНЕ

Никола Алексић је руководио одељењем свиле код Стотекса. Никола је био добар службеник. Он је био кавалер. Дође нека колегиница и види свилу и затражи да јој се учини цена и Никола учини цену и да на кредит и после прима и паре за себе узима. И тако је то ишло неко време. А када је комисија дошла и извр-

шила инвентар испоставило се да „добри“ службеник Никола не може да оправда 192.000 динара, да је то оставио по кафанама чаштавајући друштво.

Суд није уважио његове „другарске“ побуде. Осуђен је на три године лишења слободе и накнаду причињене штете.

Б. Г.

ФОТОРЕПОРТЕР ЈЕ ЗАБЕЛЕЖИО...

Поводом стогодишњице Мокрањца, великог српског композитора, у Народном позоришту је одржана свечана академија.

ПОВОДОМ ПРЕМИЈЕРЕ „ТАКО ЈЕ МОРАЛО БИТИ“

ПРИЈАТНО ИЗНЕНАЂЕЊЕ

Није лако позоришним људима задовољити неком представом разнолике укусе публике...

И кад помислимо да су извођачи чисти аматери, радници из фабрика и надлежштава...

Драмска секција „Абрашевића“ је најактивнија у друштву. На слици: Са једне премијере.

схватити колика мора да је радост њихова због ове нове извојеване уметничке победе...

Као пре неколико месеци певачка секција својим неоспорно уметничким концертном у ову. Позоришту тако, ево, и дилетанска секција утире пут уметничком

уздизању својих чланова и посетилаца њених представа. „Абрашевић“ нам је дао претставу која далеко надмаша оквира дилетантизма.

утисак би био још угоднији.

Преставу је после сваког чина, нарочито на крају, била награђивана заслуженим, срдчним аплаузом, што је извођачима причињавало велику радост.

Једно би се могло замислити друштвеним и политичким руководиоцима због непосећивања (бар уметничких) приредаба овог првог радничког уметничког колектива.

Својим певачким концертима и претставама ранга: „Заједничког стана“ и сад ове премијере КПД „Абрашевић“ с правом је понело истакнуте атрибуте у свом имену.

Бора Радовновић

ДАН ДЕЧЈЕ РАДОСТИ

Радости малишана вије било краја

Друштво пријатеља деце на крају школске године обрадовало је наше најмлађе једном ретком приредбом која је оставила врло леп утисак. Радост оних који су активно учествовали и радост и коментари најмлађих гледалаца најбоља су награда онима који су се старали да ова ретка приредба успе.

Од најмањег до највећег са интересовањем је пратило поворку која је прошла главним улицама града.

техничког помагача иза кулиса свако је с љубављу обављао поверену му дужност. Зато је успех морао доћи; зато је сва публика, око 300 гледалаца, са задовољством пратила развијање комада у коме је приказан живот једне великоградске породице из тзв. вишег друштва од пре 50 година; живота који је основан на поноцу, лажи и превари. И као такав, логично морао доживети свој трагични крај.

Насиоци главних улога; Д. Тодоровић - Ђорђе и Р. Ђорђевић - Јела приказали су нам до суза потресне и трагичне ликове супруга једног случајног брака склопљеног без љубави, на основу сујете, лажи и новца. Њихова игра по приказаним глумачким особинама могла би чинити част скоро сваком провинцијском професионалном позоришту. Исто би се, можда, могло рећи и за оца Јелиног Јакова - Ј. Потребнић, а поготово мајку Марију - Ј. Николић. Остали улазе у оквир врло добрих дилетаната који ће се, са још мало труда и вежбања подићи, мање-више, до достигнућа својих врхунских другова.

Музика задовољава. С мало вежбе (друга виолина)

РЕЗУЛТАТИ ФЕСТИВАЛА КПД

ЖИРИ ЈЕ ИЗАБРАО НАЈБОЉЕ

На Среском фестивалу од свих приказаних позоришних комада жири је оценио као најбољи наступ КПД Врба са поз. комадом „Лекција“ који је према одлуци жирија освојио прво место; други су чланови КПД Врдила са поз. комадом „Вода са планине“ и трећи извођачи из Баљевца са „Избирачицом“.

За наступе фолклорних група није додељена прва награда а друго место је додељено фолклорној секцији КПД из Грдице.

У музичком делу програма прва награда додељена је групи певача са оркестром из Рибнице а КПД из Баљевца је додељена диплома.

На Градском фестивалу у у коме су учествовала друштва из Краљева и Врњачке Бање додељене су следеће награде:

За позоришне комаде прво место је освојила Омладинска сцена Нар. позоришта из Краљева за приказ поз. комада „Поп Ђира и поп Спира“. Друго место освојила је омладинска сцена из Краљева са поз. комадом „Пречисти Феникс“ а треће омладинска гимназија за позоришни комад „Кораца“.

Омладинска група Угостиољске школе из Врњачке Бање добила је прво место у групи фолклора а друго место заједно деле омладинска гимназија из Врњачке Бање и Краљева.

Дипломе за успешан наступ у музичком делу програма добили су „Абрашевић“ из Краљева, Квартет гитара КУД „Абрашевић“ из Врњачке Бање и дует виолина и женски дует КУД „Абрашевић“ из Врњачке Бање.

Поред овога седам глумаца из сеоских друштава и четири аматера који су наступили на градском фестивалу добили су дипломе за успешно тумачење својих улога.

ТРАГОМ РАНИЈИХ НАПИСА

За чисти машерњи језик

Доста грађана радо узима и чита наше „Ибарске новости“. Наш је то лист, намењен највише нама у комуни Краљева. У крајним или дужим чланцима он нас обавештава, пружа нам слику збивања у нашем крају. Али покадак говори и о ономе што је од нас у-

даљено простором или временом, што није само наше. Обележе „Ибарске новости“ и к а к а в а значајнији догађај у далеком свету или из наше прошлости, или нас потесе на неког од наших значајних људи.

Све је то добро. На тај начин лист остварује свој задатак: да за нашу околину буде носилац нових стремљења и да нам укље на изузетке догађаје или људе наше прошлости. Једном речју, да свестрано делује у правцу уздизања својих читаоца. Напазим, да лист то и постиже уз повремене изузетке.

Такав изузетак нашао сам у броју 152 од 10 маја ове године. И питао сам се, за кога је то написано, кад је овако написано. Реч је о чланку „Поводом стогодишњице Ј. Стерије Поповића“. Писац као да није мислио ко су читаоци листа и да ли ће, и колико ти читаоци разумети иваче потребан и занимљив чланак.

Чини ми се, да наш језик има довољно изражајних могућности и да употреба старих речи није оправдана у сваком тренутку. Затим, у духу нашег језика је и сажимање, тежа да се са што мање речи што више каже. А поменути чланак кинти од страних речи и реченице не одговарају духу нашег језика.

Тако, на пример, у четвртном ступцу чланка, од десетог реда одозго, почвње реченица која има вишта

мање од 79 речи. То би одговарало духу немалог али никакво нашег језика. И од тих 79 речи 17 су стране. Тешко је то разумљиво и за упућеније читаоце него што смо ми. А при писању за неки број читаоца треба мислити и о томе, да ли могу да схвате о чему се говори. Иако сам се неколико пута навраћао на ту реченицу, отворено признајем, нисам је разумео.

И зар је морао у последњој реченици петог ступца, која има двадесет речи, да буде равно половина страних? Верујем да се за много од њих, ако не и за све, могао наћи израз у нашем језику, који би био разумљив свим читаоцима. Тек тада би нас чланак изиша обавестио о улози и значају Ј. Стерије Поповића у развоју наше културе и позоришне уметности.

Језик живи и развија се, не може се сабити у непроменљиве калуле, тада би био мртав. Само развијање језика није у увашењу у нека страних речи или њему туђег реченичног склопа. Увашење страних израза није неопходно.

У својим делима и сам је Ј. Ст Поповић исмевао непотребну употребу страних речи и израза.

Требало га је поштедети од тога бар када се о њему пише.

Момчило М. Радовић

ЈЕ ЛИ ТО УСАМЉЕН СЛУЧАЈ?

Све изгледа просто.

Ученик је на полугођу био исперан због слабих оцена. Онда се сјремао да на крају године бољаше разред. Полагао је и није положио. И наљутио се. Ушао је у професорску канцеларију и почео да шамара. Великом стакленом криглом раскрвавио је професора Шилова. Све као у ганстерском филму, све на брзид. Затим је изишао бсјујући.

Ученик се зове Трнавац Миломир и он свакако заслужује презир. Он ће, вероватно, бити заувек исперан из свих школа и мораће да се опористи са гимназијом.

Само то није крај. То што је учинио Трнавац добрим делом је одраз васпитања и анархичности једног дела омладине, нарочито средњошколске. Нема дана а да се на улици, приредби, шеталишту, плажи и на било ком месту где се они срећу не догоди по који ружан и некултуран инцидент над којим се иоле уљудан човек мора да засиди. Задња Пленум омладине града је то констатовао и енергично осудио, позивајући све омладинце да се боре за ошклањање таквих појава, које никако не одговарају младим, културним људима.

ОСНОВАНО ЈЕ УДРУЖЕЊЕ МУЗИЧАРА ЗА НАШ СРЕЗ

Ових дана је у нашем граду основано Удружење музичара забавне и народне музике за срез Краљево. Удружење има за циљ да окупи све хармоникаше и свираче на гудачким и дувачким инструментима и т.д. а да се бори противу свих „назови музичара“, који својим накарадним свирањем, наро

чито народног музичког репертоара на свој начин прерађују нашу народну песму и игру унакажујући је и смањујући јој значај.

Удружење музичара је и изабрало управу за чијег председника је изабран Миша Недељковић а за секретара Бранко Јевтовић.

ЖЕНА И ПУШТВУ

Прва пролетерска песникиња у Србији

Међу женама које су пришле радничком покрету у Србији, првих дана његовог организовања и рада, видно место заузима пројачка радница Љубица Ивошевић. Природно обдарена и интелегентна, отресива, слободумна и веома начитана, активно је радила на пољу културног уздизања радних руди. Огледала се и на књижевном пољу, као прва и једина пролетерска песникиња у Србији. Писала је осећајне, али снажне и борбене песме од којих је најпознатија „Пред судом“.

Живела је касније у Бугарској, где се удала за вођу бугарског радничког покрета Георги Димитрова, а затим је отишла у Совјетски Савез, где је и умрла.

МАЛИ САВЕТИ

Тврдо, ушећерен мед, не смеће нагло загревати јер ће изгубити укус, мирис и лековитост. Суд у коме се налази мед ставити у малку воду коју треба по сшћено загревати и на тај начин мед ће се бољашно расшћити.

Месо старе кокошке ће бошћити мекше, ако се у суду, у којој се кува, настане кашика ракије. Месо ће бошћити мекше, а мирис ракије се неће осећати.

Жене - сараднице

Бисквит тесто са свежим вишњама

Мера: 5 јаја, 5 пуних кашика брашна, 5 већих пуних кашика шећера, масла или бутера величине крупнијег ораха, пола килограма вишњава.

Умуте се жуманца са шећером као за тарту, тј. да буде у њима пуно шупљика. Томе се дода измерено брашно и мути се 4-5 минута. Најзад се стави и чврсто улупани снег од беланаца. Маса се изједначи. Подмаже се плекс и брашном попрашти. Тесто се сипа и равномерно се по њему распореди вишње. Пече се на умереној ватри и сече на коцке. Наталија Ђуровић, Рашка

КОЗМЕТИЧКИ САВЕТИ

ЧИШЋЕЊЕ ЛИЦА

Лице се добро чисти кад се после умивања сапуном, 2-3 пута недељно протрља мекшама. Узети на мекор длан и њима протрљати влажно лице. После штога врати лице хладном водом.

Одличне су шрице од бадема које можеште сами да направите на следећи начин: добро осушен

Да се хлеб не осуши, ставити у александру кутију у коју стоји хлеб порче јабуке или расечени кромпир.

Кад куваште рибу обршћите пошћу до ли су шарге јасно арвене боје, а крвљуши и очи сјајне. У прошћеном риба није свежа.

Овекошине се лече ефикасно ако се на њих ставе облоге од испругави кромпира.

Јаје је свеже ако у осешћеној води падне на дно

Лажљивцу

Доста већ! Не причај! Никаком речу с медом и без меда Обмануш' мекеш ни мене, ни себе — Го са сад вредамном, к' о Прегола беда.

Нећу те шћедеш' и нек' реч ми смела Без сшраха речена, оштра као мач, Прошћеш савести твоје изазове Побуну ти духа, не делен и вљач.

Не! Нећу фразе округле и глашке (Шљунак што га носи реке брзи ток) — Објаву рашћу хоћу сшљешу лажи, Које у теби штруу живиш твој!

Ах! Ти се мекаш и на твоје лицу Ја видим нискошћу која слави шир: Од правде која кажњива, ах! кади, Ти лаж више волиш, некажњена жир.

Завуд се шрудим да ти крвцу хладну За дело загрејем, за живиш, за бој — И кад је шако, онда збогом! Умри! Без душе и сшљеш нека умре твој!

Глигорје ЈОВАНОВИЋ

Једна исповест

У причама постоје лица, свако носи своје име. И у романима, и на филму тако. И људи у свакодневном додиру исто се тако именима називају. Имена могу бити лепа и ружна, пријатна, одвратна. А ја му име нисам запамтио, било је некако на Рад..., обично српско име, али га се ја по томе и не сећам колико по утиску који је на мене оставио.

Дечаци су много интересантни и старији се од њих могу пуно чему научити. Ми замишљамо дечака несташним, враголане са праћком у руци, замишљамо како краду шљиве, гађају каменицама псе. Ми се варамо, ми смо много заузети нашим свакодневним пословима и бригама, ми смо незналице.

У души дечака, у његовим мислима постоји читав један свет. Тај свет ми најчешће не схватамо, ми не показујемо жељу да завиримо у њега и да откријемо нешто на чему можемо толико да пронађемо, научимо. Обично смо склони да све поступке малишана посматрамо на свој начин. Насмејемо се. Сваки њихов гест ми и примамо као „дечја посла“. И, наравно, грешимо. Грешимо због обила утисака и шаренила чиме је испуњена душа сваког дечака, због разноврсности једног богатог света који се скрива испод несташлука, испода или поступака који они чине у једном дану. Колико смо пута ухватили себе у незнању пред дететом? Зар смо мало пута могли да се научимо племенитости и доброты од дечака? Нисмо ли тако често били принуђени да због нечег необичног и за нас несхватљивог у детету, што ипак касније откријемо, кажемо себи: незналице смо ми одрасли људи.....

Ветар је био те вечери, играо се лишћем, мрсио им косе. Они су разговарали као што деца ретко разговарају. А он, тај безимени о коме говорим некако је био у средини, био је најжучнији, препирао се, свађао се:

— Мени га није жао баш ни мало.
— Ни мени још мање.
— Ја сам гледао учитељицу, и она је плакала после сахране — јави се он.
— Па шта, и тетка Марије плакала кад јој је липсао мачак...

И деца прснуше у сладок дечји смех, заразан, смех каквим се само деца смеју и који се с муком стишава. Он се није смејао, већ је одмах отпочео препирку. Жагор се појачао, већ су неки прилазили на његову страну и тај жагор ветар је далеко носио. И када су се разишли, он, тај безимени дечак пошао је сам. После је на клупи сам седео занесен, можда је и плакао, само тихо. Јер деца и тако умеју да плачу.

Тај друг кога су јуче сахранили стварно је открио у њему оно невидљиво, притајивано. Јуче су га сахранили, неко га жали, неко не, а пре неки дан сви су га они тукли. Када је учитељица изишла они су се разбежали и никако нису хтели да одају главног кривца. И он, безимени био је у тој групи и млатио је свом снагом нештедице. Када је тај друг умро њега је нешто штрећнуло. Он није умро од тога што су га били онога дана, и толико пута пре тога, он сигурно од тога није умро. И онако је био болестан, али зашто се то све тако догодило? Зашто је баш он морао да га удара? Неки гњев га је подузимао и љут је био на самога себе; одрасли то називају грижом савести, за њега је то било мучење, уништавање самога себе. А онда је овим силама решио да поправи „своју грешку и никоме није више допуштао да ма шта рђаво каже за умрлога друга.

Дрвце се повија при налетима ветра и лишће трепери, показујући час једну час другу своју страну. Али оно не уме да говори, да види да чује. Оно не зна да се он покајао због свега ружног што је урадио.

Деца нису онаква какве их ми свакодневно гледамо. А када сам са усана једног таквог дечака чуо исповест попут злочина и казне, ја сам се иронично насмејао људима јер они мисле да деца само јуре улицом и иду на реку да ловe рибу, и краду старо гвожђе да би га продавали, и гађају се каменицама, и вичу без разлога.

Те ветровите вечери ја сам се заиста насмејао људима. М. Д. Стефановић

КАД ЈЕ ФУТБАЛ СТРАСТ

БИВА И ТО

У једном селу крај Краљева постоји фудбалско друштво. У њему играју омладинци а чланови управе да би им омогућили игру а себи уживање довијају се на разне начине. Нико није хтео да их помаже (као да је то обавезно) и они се добро снашли. Решили да наместо улазнице од двадесет динара примају и два кила старог гвожђа. И замислите некога који са пет чланова породице дође да гледа своје љубимце и на леђима у џаку носи десет кгр. старог гвожђа. Домишљени су ови чланови управе и ово је корисна ствар. Два кгр. старог гвожђа ако оћеш да гледаш утакмицу... Иде у реду и корисно је. Али да ли би старо гвође могло да се сакупи и за неког другог а ве само за фудбалера!...

За време другог полувремена задње утакмице коју је играо тим старих фудбалера њихови противници из Чибуквица постигоше и други гол. Резултат ја био 3:2 за „Тим старих“.

— Кољко има до краја?, пита Миомановић који се поштедно ознојио у дресу друге боје, јер није могао због „корпуленције“ да обуче дрес који су остали носили.

— Још осам минута, одговара му „Муки“.

— Ајде људи, вратите се да одржимо резултат, јер нам нема веће казне него да ови изједначе па да морамо да играмо још пола сата.

И захваљујући магичној моћи ове претње „стари“ запеше и истрајаше па и четврту утакмицу решише у своју корист.

На лакоатлетском такмичењу које је скоро одржано у граду било је доста гледалаца. Међу њима је било и њих неколико који не знају много о лакоатлетици.

— Шта је то бре 12 секунди на 100 метара? надмено вели један фудбалер.

— Ти си у доброј кондицији и кажеш да си брз? пита га један од присутних.

— Јесам, вели овај

— Потрчи 100 метара па да меримо време.

— Важи, самопоузвано одврати фудбалер.

И трчао је. А пре тога је пала и опклада и измерен је и резултат... 12 секунди и 8 десетина. Кад је ово видео фудбалер је процедио кроз зубе... „И ова лакоатлетика је озбиљан спорт.“

А неко мисли да сем фудбала нема спорта... Каква заблуда!

За ли значо?

1. Када је основана прва српска лутрија?
2. У коју познату грађевину највише ударају громови?
3. Колика је снага хидрогенске бомбе бачене 21 маја на Пацифику?

1. Прва српска лутрија основана је децембра 1833 год., када је кнез Милош дао својо секретару Стевану Радичевићу „искључително право“ да оснује лутрију и прима лутриске приходе. Ово одобрење кнез је издао да се не би повац извлачио из Србије, пошто су, нарочито после 1830 године, у земљу унете велике количине страних сребрака.

2. Чувени Њујоршки облакодер „Емпајер стејт билдинг“ држи између осталих овај јединствени рекорд. За време задње деценије (од 1942 г.) у њега су громови ударили 226 пута. Због своје огромне висине зграда привлачи муње и са 10 километара удаљености. Костур зграде је од челика, зато и читав облакодер делује као циновски громобран.

3. Недавно бачена бомба над Пацификом има страховиту снагу. Пламена кугла настала у моменту експлозије била је 500 пута блиставија од сунца, а димни облак подигао се 40.000 м. у висину. Било је то највеће ослобођење експлозивне енергије коју свет памти. Да је бачено над градом разарање би било катастрофално. Тако би у кругу од око 4 км. биле порушене чак и зграде од армираног бетона, у кругу од 10 км. зграде од обичне цигле, а у кругу од 30 дошло би до делимичног оштећења.

Ваздухоловне Занимљивости

У САД је недавно приказана најновије радарска гарнизурa, која је у стању да своје и пријатељске авионе приказује у једној, а непријатељске у савим другој боји. Предвиђа се широка примена ових радара у јединицама америчког ваздухоловства.

Најдуге ивице крила савремених млазних лопти су као жилисти. Да се пилоти и послуга не би повредили у ралу, стављају се на ивице крила гумени заштитни омотачи.

Југословенски ваздухоловци поставили су ових дана два изванредна светска рекорда. Падобранец Петар Мађаревић скочио је са 600 метара само 1,10 см од циља и постигао светски рекорд у тој дисциплини. Једриличарка Цветка Кланчак, прелетом брзинским у шроуглу на 200 километара постала је такође нова-светска рекордерка. Она је и уједно прва жена на свету која је у шроуглу успела да прелети раздаљину од 200 километара, В И М

Са свих страна СВЕТА

Инжењерски колеџ њујоршког универзитета израдио је сунчану пећ, која греје и пече помоћу сунчаних зракова, чак и када је време хладно а шемаратура испод нуле. Пећ је намењена земљама Средњег Истока.

На свету постоји више од 20.000 врста јужева. Они пливају, скачу, бузе, рију, живе на дну мора и на врху дрвећа. Неки јужеви нису већи од кристалне шећера, а не-

ки су толико велики да достижу дужину до 60 см.

Енглеска је највећи пошрошач чаја на свету. Иако броји свега једесетак милиона становника Енглеска ушроши две шрећине целокупне светске производње. На другом месту су САД, док су Руси шрећу.

Научним испишивањем ушврћено је да животиње могу досаа дуго да живе без хране. Коњ издржи 25 дана, мачка око 20 дана, пас око 25 дана. Међушим све ове животиње угну брзо ако им се не да довољна количина воде.

У Бриџанији се производе флаше од најлона. Поред Шога шро су неуништиве, оне су неверовашно провидне, шро им даје предност над осталим пластичним материјалима.

ГРЕГОРИ ПЕК КАО „СИВИ“. Сценариста и режисер Нанели Цонсон пренео је на филм роман Слоука Вилсона „Човек у сивом оделу“. Насловну улогу ове узбуђиве људске драме игра Грегори Пек, његову жену Џенифер Цонс, док се у споредним улогама појављују Фредерик Мерч, Ли Коб, Ен Хардинг, Мориза Палани (сестра Ана Марије Пјеранђели) и мала кћи Џемса Мејсна Портленд Мејси.

„АНЂЕЛИ НЕ ЛЕТЕ“. После триумфа у „Теговираној руж-

жи“ Ана Мањини ће ускоро наступити у филму Марија Каммеренија „Анђели не лете“. То је повест о мисионарки која се враћа у Италију после двадесет година проведених у Африци.

НАЈБОЉЕ РЕШЕЊЕ. Данска је земља која је проблем власништва биоскопа решила на веома праведан начин. Она је национализовала све дворане и дала их под закуп заслужним филмским радницима који немају средстава за живот.

Једна група чланова клуба „Звездица“. С лева на десно: Марија Алазио, Ема Даниели, Брунела, Бово Луцијана Паолући, Луиза Равела и Мариолина Бово.

КЛУБ ФИЛМСКИХ „ЗВЕЗДИЦА“. У Италији је основан клуб филмских глумица које су се само једном појавиле на филмском платну. Предлог за оснивање дала је млада глумица

Брунела Бово. Филмски продуценти сматрају да клуб неће бити дугог века, јер за његово издржавање нема никаквих материјалних обезбеђења, осим минималне чланарине које „звездице“ саме уплаћују.

Облачно Сунце

Нема куд...

